

vazném uznání žalované firmy, že patnáctiletá pracovní doba přetržena nebyla, dovodil již odvolací soud, na jehož důvody v tom směru se odkazuje, s tím podotknutím, že, jestliže si žalovaná firma přetržení doby a svou výhodu z toho plynoucí hned neuvědomila, neznamená to ještě, že chtěla své právo zadati.

Čís. 7775.

Pozemková reforma.

I věřitelům jest Státní pozemkový úřad povinen platiti jen 4% úrok za dobu od převzetí nemovitosti do zaplacení příkazaných částek. Nárok na úroky dlužno uplatňovati i tu v rozvrhovém řízení a není přípustno nechati rozvrhové usnesení, opomíjející nárok, vejíti v právní moc a teprve potom domáhati se nároku žalobou, leč že by byl vznesen odpor, odkázán na pořad práva a žaloba nebyla ve lhůtě podána. V takovém případě může býti kdykoliv až do promlčení nároku podána žaloba na toho, kdo vypadnutím odporovatele došel uspokojení.

Byla-li podána nepřipustná žaloba o úroky, oba nižší soudy však uznaly přípustným pořad práva, jest tím sice dovolací soud vázán, jest však přes to žalobu zamítnouti pro preklusi.

Třebas v dohodě o převzetí zabraného majetku bylo stanoveno, že na Státní pozemkový úřad přecházejí povinnosti veřejnoprávní a soukromoprávní, spojené s držbou převzatých nemovitostí, nevzešla tím Státnímu pozemkovému úřadu povinnost platiti vyšší úrok než 4%.

(Rozh. ze dne 10. února 1928, Rv II 798/27.)

Vlastníci zabraného majetku domáhali se žalobou na eráru zaplacení 7% úroků z přejímací ceny. Procesní soud první instance přiznal žalobcům pouze 4% úrok, odvolací soud přisoudil žalobcům 7% úrok.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaného eráru potud, že uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobcům 4% úrok k rukám berního úřadu v K.

Důvody:

Při rozvrhu přejímací ceny za převzaté nemovitosti, jenž se děje v řízení nesporném (§ 47 náhr. zák.), má rozvrhový soud při pohledávkách příkazaných k hotovému zaplacení přikázati zároveň úroky, které Státní pozemkový úřad za dobu od převzetí nemovitosti do zaplacení příkazaných částek má platiti. Úrok tento činí vzhledem k § 59 a 60 náhr. zák. 4%, poněvadž, kdyby věřitelů nebylo a přejímací cena připadla vlastníku, náleží platiti jen tento 4% úrok, věc však nemůže býti jiná, když věřitelé tu jsou a úrok jest platiti jim na místě vlastníku, na jehož účet se jim vyplácí (rozh. čís. 7290 sb. n. s.). Nárok na tento 4% úrok musí se však uplatňovati v řízení rozvrhovém zrovna tak jako

podle § 215 čis. 1 ex. ř. úroky z nejvyššího podání za nemovitosti v exekuční dražbě prodané. Kdyby v rozvrhovém řízení o nejvyšším podání neb o takovýchto úrocích nějaký nárok byl pominut, musí tomu býti čeleno rekusem proti rozvrhovému usnesení, to i tehdy, když nárok byl ze spisů podle § 210 ex. ř. patrný, jinak jest prekludován, kdežto nebyl-li patrný a je proto třeba přihlášky, musí býti přihlášen a prekluduje se již nepodáním včasné přihlášky (§ 211 poslední odstavec ex. ř.). V řízení rozvrhovém o věc se nestarati, nechati rozvrhové usnesení nárok pomíjející vejíti v právní moc a teprv potom domáhati se nároku žalobou, není přípustno. Jedna výjimka je, když vznesen byl odpor podle § 213 ex. ř., odpor ten byl odkázán na pořad práva, pořad tento však nebyl ve lhůtě nastoupen: jediné tu může podle § 231 poslední odstavec ex. ř. podána býti kdykoli až do promlčení nároku žaloba na toho, kdo vypadnutím odporovatele došel uspokojení (žaloba z obohacení). Takováto prekluse však nastává také v rozvrhovém řízení nesporném podle § 47 náhr. zák., to tím spíše, když § 18 nesp. říz. výslovně stanoví, že nemůže býti nastoupen pořad práva proti rozhodnutím v nesporném řízení bez jeho výhrady vydaným a že ten, kdo se cítí dotčen tím, že mu pořad práva vyhrazen nebyl, musí proti rozhodnutí je nevyhražujícímu domáhati se výhrady rekusem. V souzeném případě byla rozvržena přejímací cena za převzaté nemovitosti, aniž se žalobci o úroky z přejímací ceny starali, ačkoli zástupcem svým při roku rozvrhovém dne 19. května 1926 přítomni byli, a proti rozvrhovému usnesení ze dne 31. května 1926, v němž úroky úplně pominuty, rekurs nepodali, ačkoli jim bylo řádně doručeno, k čemuž poznamenati dlužno, že, dokud by se řádné doručení některému účastníku nestalo, nevchází usnesení proti němu v moc práva, a lze je tedy vždy až do uplynutí rekursní lhůty od doručení běžící napadati rekusem. Podle toho nastala tedy prekluse nároku. Když tedy podána byla potom o úroky, o něž jde, žaloba, měla býti pro nepřipustnost pořadu práva odmítnuta, ježto věc ta patří na pořad řízení nesporného. Když však nižší stolice námitku nepřipustnosti pořadu práva souhlasně zamítly a připustnost uznaly, je tím sice nejvyšší soud podle plenárního usnesení čis. 3775 sb. n. s. vázán a nemůže žalobu již odmítnouti, avšak to nevadí, by, musí-li již o věci rozhodnouti, nepřihlížel k preklusi nároku a žalobu zamítl. Tomuto zamítnutí vadí však dovolací návrh žalovaného eráru, jenž sice i v první stolici i v odvolání uplatňoval vedle odmítnutí žaloby i její zamítnutí, avšak v dovolání už neuplatňuje; nýbrž přistupuje na to, že jest povinen platiti 4% úroky a žádá jen změnu rozsudku druhé stolice, přisuzujícího 7% obnovením rozsudku první stolice pouze tyto 4% úroky příkazujícího («aby rozsudek soudu druhé stolice ad. 2. druhý odstavec byl změněn v ten smysl, že rozsudek soudu první stolice ad I. a II. změněný rozsudkem soudu druhé stolice ad 2. odstavec první se obnovuje a žalovanému čsl. státu se přisuzují útraty sporu druhé a třetí stolice»). Musí to tedy při odsouzení do těchto 4% zůstatí (§ 504 c. ř. s.). Co se týče sporu o to, má-li se úrok ten platiti k rukám žalobců či k rukám berního úřadu v K., je tím již také o něm

rozhodnuto, neboť, když byl nárok žalobců prekludován, nemůže mu dále vyhověno býti, než jak odpůrce dobrovolně konceduje, a on ve svém dovolacím návrhu, jak z jeho znění u porovnání se zněním rozsudků obou nižších stolic vyplývá, konceduje jen placení k rukám berního úřadu.

K stanovisku odvolacího soudu, jenž přikázal 7% úroky, sluší, ačkoli ta otázka vzhledem k preklusi nároku není už rozhodná, podotknouti, že nemůže býti řeči o tom, že Státní pozemkový úřad přistoupil k žalobcům jako spoludlužníkům proti jich věřitelům tím, že v dohodě stanovenou, že povinnosti veřejnoprávní i soukromoprávní spojené s držbou převzatých nemovitostí přecházejí na něj dnem 1. října 1924, z čehož odvolací soud dovozuje, že je erár povinen platiti 7%, když je byli povinni platiti žalobci. Státní pozemkový úřad neměl příčiny bráti na se dobrovolně závazek, něco více, než mu zákon ukládá, dotyčné místo dohody však není než opisem předpisu zákona, totiž § 29 náhr. zák., jenž se vztahuje na plnění břemen s držbou nemovitostí spojených ode dne převzetí nemovitostí neb ode dne dohodou stanoveného, nikoli však na úroky z přejímací ceny, o něž zde jde. Kdyby názor odvolacího soudu byl správným, stával by se i každý vydražitel moci stejného předpisu § 156 ex. ř. spoludlužníkem exekuta, což je právně nemožné. Obdrželi tedy vlastníci 4% úroky, obdrží vše, co vůbec právem obdržeti mohli, i kdyby byla prekluse nenastala, a další 3% přisoudil jim odvolací soud materiálním neprávem, jen z právního omylu.

Čís. 7776.

Prázdninovými věcmi (§ 224 čís. 5 c. ř. s.) jsou spory ze služebních smluv nejen, když vznikly ještě za trvání služebního poměru, nýbrž i spory o odškodnění pro předčasné zrušení služebního poměru.

(Rozh. ze dne 11. února 1928, R I 40/28.)

Žalobu obuvnického dělníka proti zaměstnavateli o zaplacení 600 Kč procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud odmítl odvolání jako opožděné. Důvody: Předmětem žaloby jest nárok z námezdní smlouvy mezi obuvnickým dělníkem a jeho zaměstnavatelem, obuvnickým mistrem. Jde tedy o věc feriální ve smyslu § 224 čís. 5 c. ř. s. Podle § 225 druhý odstavec c. ř. s. soudní prázdniny nepřekážejí tu počátku ani uplynutí lhůt. Názor odvolatele, že jde o případ § 225 první odstavec c. ř. s. není správný, protože ustanovení to vztahuje se na případy jiné mimo věci feriální. Ježto napadený rozsudek byl doručen žalobci dne 2. srpna 1927, uplynula lhůta odvolací dnem 17. srpna 1927, takže odvolání jeho podané teprve dne 7. září 1927 jest podle § 464 c. ř. s. pozdě podané, a mělo býti již v první stolici podle § 468 c. ř. s. odmítnuto. Ježto se tak nestalo, bylo odmítnutí vysloveno v odvolací stolici podle § 471 čís. 4 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.